

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane celoletno . . . 180 K
 mesečno 15
 za zased. ozemlje 300
 za inozemstvo 40

Oglasi za vaak mm višine
 stolpca (58 mm) 2 K
 mali oglasi do 30 mm
 stolpca (58 mm) . . . 1

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16B
 Telefon št. 72.

Upravništvo:

Sodna ulica št. 6
 Telefon št. 36.

Račun kr. poš. ček. urada
 šte. 11.842.

Ljubljana, 13. decembra.

Situacija se čisti. V Beogradu so danes napravili radikalni poizkus ali bi se dala zopet spraviti v življenje stara parlamentarna zajednica. Preprosto so jih slovenski klerikalci in razumljivo je, da se je radikalnim voditeljem dopadlo, zbrali drugi sto glasov, s katerimi bi bili razdelili vse druge skupine v parlamentu. Ze tekem seje pa so morali spoznati, da stvar ne bo držala. Debata o poslovniku, ki so jo izzvali komunisti, je razvezala strasti klerikalnega separatizma in radikalci, ki so se popreje ljuto zagrizli v komuniste, so morali na svoje brezmejno začudenje gledati, kako je na skrajni desnici vstal eden izmed najbolj kompromitiranih ljudi iz naše države, nekdanji ponižni sluga habsburške kanarile, ekselencija Nikola Mandić ter je branil teze protidržavnih elementov med burnim odobravanjem svojih somišljenikov. In morali so gledati, kako so se poleg klerikalcev dvignili zajedničarji in muslimani, da proglasijo poslovnik, ki je v glavnem radikalno delo, katerega je sestavil radikalni minister in katerega baš radikalci najenergičnejše branijo za nezakonit napad na konstituantno. Ostro zavrnitev, ki so jo doživeli s strani ministrskega predsednika smemo pač že smatrati za moralčno likvidacijo načrta, katerega končni cilj je bil, razbiti koalicijo za provedbo ustavnega projekta. Pokazalo pa se je nekaj drugega, razveseljivega. Proti reakciji so se takoj strnile vrste naprednih ljudskih zastopnikov in pojavil se je blok demokratov, kmetov in socialistov, ki nič ne zaostaja za združeno reakcijo. Ta blok je odločen odbiti vse poizkuse nazadnjaških elementov in je enoten v bistvenem vprašanju našega naroda, v naziranju na državno edinstvo. Ono, kar je pa oddalo glasove za radikalno listo, je baš v tem vprašanju polno notranjih nasprotstev in poleg centralističnih monarhistov radikalcev stoje federalistični z republiko kokerirajoči klerikalci, kar že v naprej izključuje vsako trajno sodelovanje teh dveh skupin.

Mi menimo, da je bil poizkus, v katerega so se dali radikalni voditelji speljati, koristen. Pokazal jim je pot, po kateri ne morejo iti in je znatno pripomogel k razjasnitvi položaja. Sentimentalni ljudje bodo rekli, da se jim današnja seja konstituantne ne dopade, in bodo brisali oči od trpkosti nad prepričkom, krikom in vikom in nad «nesložnimi brati». Toda borba za ustavo ni prizor za mehke duše. Borba gre za največjo stvar našega naroda in pripravljene moramo biti, da bo ustava Jugoslavije rezultat težkih sporov in spopadov in cena mnogih žrtev. Glavno je, da ustavotvorna skupščina dela, ker leži v tem garancija, da bo uspešno izvršila svoje naloge.

Nova vlad v nedeljo

Beograd, 13. decembra. (Izvirno). Pogajanja za sestavo nove vlade so se v toliko olajšale, ker so radikalci se izrekli za koalicijo z demokrati. Nadejati se je, da bo v nedeljo, k se izvrši svečana otvoritev konstituantne s prestolnim govorom, novi kabinet že sestavljen.

Beograd, 13. decembra. (Izvirno). Pred otvoritvijo današnje seje je dr. Korošec konferiral z dr. Šurminom, Protič pa z Laginjo. Dr. Trumbić, ki je prišel zadnji v dvorano, ni mogel najti prostora in je čakal pri vratih.

Zagreb, 13. decembra. (Izvirno). Tu se govori, da so odšli sinoči trije delegati Radičeve stranke v Beograd — na pogajanja.

Beograd, 13. dec. Po ustavnem načrtu se ustanovi za vso državo eno kasacijsko sodišče, ki bo imelo svoj sedež v Zagrebu.

Otvoritev konstituantne. Poskus sestaviti reakcionarni blok.

Beograd, 12. dec. Danes na dan otvoritve ustavotvorne skupščine so bile beograjske ulice okrašene z jugoslovanskimi, državnimi in narodnimi zastavami. Pred poslopjem konstituantne se je celo uro pred otvoritvijo seje nabralo mnogobrojno občinstvo, ki se je razdelilo na dva dela, tako da je tvorilo špalir, skozi katerega so šli ministri in za njimi v manjših skupinah poslanci v poslopje konstituantne.

V zbornici so bile vse lože prenapolnjene. Ze pred deseto uro so zavzeli poslanci svoja mesta. Skrajno levo so zasedli komunisti, ki so se okrasili z rdečimi kokardami. Poleg njih so sedeli poslanci zemljoradniškega kluba (med njimi slovenski kmetje), dalje v sredini na enem krilu levica in na enem krilu desnica pa so zavzeli mesto demokratje, potem pa radikalci, dočim so skrajno desnejo okupirali socialisti in Jugoslovanski klub. Za radikalci je sedelo sedem poslancev hrvatskih bosanskih težakov. Od hrvatske zajednice je sedel dr. Drinković na ministrski klopi, ban dr. Laginja pa je sedel spredaj med demokrate. Muslimanska stranka je zavzela mesta v sredini za demokrati. Med demokrati in seljaki so sedeli republikanci.

Kmalu po 10. uri je vstal poslanec dr. Rojc ter je v zmislu poslovnika predložil g. Pašiča kot najstarejšega poslanca za častnega predsednika, kar je bilo z odobravanjem sprejeto.

Nikola Pašić je prevzel predsedstvo ter nagovoril skupščino:

V zgodovini našega troimenskega naroda ni bilo značilnejšega in večjega zgodovinskega momenta, nego je ta, v katerem se nahajamo sedaj. Naš narod je po svojih poslancih pozvan, da utrdi temelje naše bodoče države in da zavaruje vsa politična in državljanska prava, prava našega troimenskega naroda brez razlike za vse državljane, ki živijo v naši domovini. Naša mila domovina je dolgo živela vključena v druge države, služila je tuji gospodi in delala za tuje narode. Sedaj je, hvala Bogu, prelihi krvi in pomoči naših zaveznikov osvobodjena ter zedinjena. (Burno ploskanje in živio-klici.) Usoda naše bodoče države in našega naroda je izročena v naše roke. Ako jo bomo vodili umno in po izkušnjah zgodovine, bomo mogli najti pot našega napredka in razvitka, pot, ki nas bo hitro dovedla v vrste najnaprednejših narodov, ki bo brzo ustvarila svobodo in blagostanje v našem narodu. To delo je dosti težko, ako pa bo dobra volja pri nas vseh, da ustvarimo osnovo, ki bo nudila možnost razvitka vseh naših sodržavljanov, potem bomo ta posel lahko izvršili, ako nas bo vodila blagost in izkušnja, ako bomo strpljivi in složni z vsemi našimi brati. Gospodje poslanci! Mislim, da bo naš troimeni narod, ki je toliko pretrpel, porabil ta moment, ko je usoda v njegovih rokah, da bomo ustvarili napredno in svobodno državo, bo popolnoma zadovoljevala naš narod in vse napredne narode, ki bo zadovoljila naše zaveznike in da bomo vlihi strah onim, ki mislijo, da nas bodo razkrojili. (Ploskanje.) V tem imenu želim naši konstituantni srečno delo in slavo. (Odobrovanje.)

Nato je predsednik imenoval za častne tajnike štiri najmlajše poslance Perića, Mijatovića, Štabljanića in Pušenjaka ter pozval poslance, da mu izročijo svoje verodajnice, kar se je zgodilo.

Predsednik je zaključil sejo ob 10-20 ter odredil prihodnjo za jutri ob 16. (Burni živio-klici. — Poslanec Večeslav Vilder: Živela Jugoslavija! — Poslanci komunistične stran-

ke: Živela sovjetska republika!)

Beograd, 13. decembra. (Izvirno). Današnja seja konstituantne se je pričela z velikim napetostjo, posebno ker se še ni vedelo, ali so se demokrati in radikalci glede volitev verifikacijskega odbora zedinili ali ne. Toda pred začetkom seje je Nikola Pašić povedal Davidoviću, da so se radikalci glede liste sporazumeli z muslimani in klerikalci. Radi tega so demokrati takoj postavili svojo listo in sicer skupno z zemljoradniki in socijalnimi demokrati. Tretjo listo so postavili komunisti. Ob 16. uri so pričeli poslanci prihajati v dvorano. Socijalni demokrati so se vsedli danes levo od komunistov, Laginja pa je odšel na desno za muslimane. Zadnji so prišli v dvorano demokrati. Sejo je otvoril predsednik Nikola Pašić ki je naznanil, da je na današnjem dnevnem redu volitev verifikacijskega odbora. Pred prehodom na dnevni red je zahteval komunist Sima Marković besedo. Nastal je velik krik in vik. Predsednik mu ni hotel dati besede. Komunisti so vpili na radikalce, radikalci na komuniste. Predsednik Pašić je nato odredil čitanje poslovnika. Ko je čital imena poslancev Radičeve stranke od katerih se ni nikdo odzval se zbornica za to ni niti zmenila. Ime Radiča samega pa je bilo popolnoma neopazeno. Predsednik je nato konstatiral, da je od 402 poslancev navzočih 293. tretji zadostno številc. Komunist Marković je zahteval zopet besedo. Ker je ni dobil, so pričeli komunisti vpiti: „Proč s starci, proč z reakcionarci, doli z buržoazijo, živela suverena konstituantna!“ Radikalci so vpili: „Vrnj njimi!“ Nato se je vršilo glasovanje. Izročene so bile tri liste. Z demokratsko - kmečko - socialistične liste so bili v verifikacijski odbor izvoljeni: dr. Pečić, Večeslav Vilder, dr. Bogumil Vošnjak, Jeremić, dr. Milan Korun, dr. Žerjav, Zarko Jakšić in Jovan Magovčević.

Beograd, 13. decembra. (Izvirno). Današnja seja konstituantne je podala karakteristično sliko sestave ustavotvorne skupščine! Radikalci so poskusili organizirati pri volitvah za verifikacijski odbor reakcionarni blok s tem, da so sprejeli ponudbo klerikalcev in muslimanov ter z njimi sestavili skupno listo. Proti temu poizkusu se je takoj postavil blok naprednih elementov, sestavljen iz demokratov, jugoslovanskih kmetov in socialistov. Ker so komunisti nastopili posebej, je pri glasovanju reakcionarni blok bil za 14 glasov močnejši, nego napredni. Radikalna lista je dobila 152, demokratsko-kmečka socialistična pa le 138 glasov. Toda torek seje je takoj pokazal, da je na brzo roko in vsled formalnih predpisov poslovnika (stranka, ki nima vsaj 30 poslancev namreč ne more postaviti svoje posebne liste) sestavljeni reakcionarni blok brez vsake notranje kohezije. Klerikalci, zajedničarji in muslimani so namreč vehementno nastopili proti veljavnosti poslovnika in vsej današnji seji je dalo prav značilno obilježje dejstvo, da so pri komunističnih napadih ploskali klerikalci in narobe in da je za zastopniki boljševiške ideje v imenu klerikalcev se dvignil bivši habsburški tajni svetnik Nikola Mandić, ki je z istimi težami pobijal veljavnost poslovnika, kakor reprezentanti g. Ljenina. To je vzbudilo v parlamentu burjo odpora in bosanski kmetje so ogorčeno tako dolgo kričali «Hoch Mandić», da je klerikalni govornik predčasno utihnil. Celotno predsednik Vesniću se je zdelo preveč in v zaključnem govoru se ni mogel vzdržati, da ne bi izrazil svojega začudenja nad «gospodo z desne strani», ki aplavdirajo elementom, kateri negirajo našo državo in nastopajo pod krinko parlamentarizma, medtem ko so v Rusiji parlamentarizem zrušili.

Tako se je današnja seja končala z notranjim razpadom bloka, h kateremu so klerikalci pregovorili radikalce in muslimane. Tudi komunisti so doživeli občuten taktičen poraz. Nastopili so s takim krikom in vikom, da je bil prvi vtis ta, da hočejo konstituantno razbiti ali pa jo zapustiti. Toda bilo je grmenje brez strele. S postavitvijo lastne liste so priznali častni poslovnik in se s tem postavili na parlamentarno stališče. Njihovi vodje izjavljajo, da bodo tudi položili prisego brez pridržkov. Jutri dopoldne se sestane verifikacijski odbor.

Beograd, 13. decembra. (Izvirno.) V verifikacijski odbor je izvoljenih 5 slovenskih poslancev. Dr. Žerjav za demokrate, dr. Vošnjak za zemljoradnike, dr. Korun za socijalne - demokrate, dr. Lemeš za komuniste in dr. Hohnjec za klerikalce.

Dr. Koroševa demisijska.

Ljubljana, 13. decembra.

Včeraj dopoldne je minister Korošec po sklepu klerikalnega kluba v posebnem pismu naznanil min. predsedniku svojo demisijo. Pismo se glasi:

„Parlamentarni klub, sestavljen iz poslancev Slovenske in Hrvatske ljudske stranke ne priznava zakonite veljavnosti začasnega poslovnika za ustavotvorno skupščino, katerega je vlada objavila v „Službenih Novinah“ št. 275 od dne 10. decembra 1920, ker ni bil predložen v zmislu člena 121. volilnega zakona za ustavotvorno skupščino, ki predpisuje da se mora poslovnik predložiti sporazumno s parlamentarnim odborom za volilni zakon. Ker omenjeni odbor v obče ne more odobriti predpisov zadevnega poslovnika in ker mislim, da je potrebna demisijska celokupne vlade, da se razjasni sedanj položaj, Vas prosim gospod predsednik, da sprejmete mojo demisijo kot ministra saobračaja. — Dr. Korošec.“

O utemeljitvi te demisije govorimo na drugem mestu. Iz demisijskega pisma bi sledilo, da se klerikalci ne nameravajo podvreči predpisu o prisegi zvestobe kralju in narodu in torej ne bodo sodelovali v konstituantni. Res se je v soboto v Beogradu to govorilo in naš dopisnik nam je javil dotično vest. Mi menimo, da tiči v slovesnem „nepriprzanju“ predpisa o prisegi lep kos klerikalne morale. Klerikalci bodo namreč prisego položili, toda po nauku svetega Alfonza Liguorija si skušajo ustvariti predpogoj za reservatio mentalis za krivo prisego — češ predpis je nezakonit, torej prisega naše vesti ne veže.

Ta vtis se usiljuje tem bolj, ker klerikalni klub ni podal v konstituantni do sedaj nobene izjave ali bodo njegovi člani položili prisego ali ne, čeravno so klerikalci tako izjavili že za večeraj napovedovali.

Gospod Korošec je tekem včerajšnje dne obiskal gospoda Pašiča, s katerim je imel daljši razgovor. V parlamentu se je govorilo, da so sklepi klerikalnega kluba le z ozirom na položaj izvršeno „prenumeriranje“ političnih navijačev cen.

Zanimivo je, da dr. Korošec svojega kluba nič več ne naziva „Jugoslovanski klub“.

Beograd, 13. decembra. (Izvirno). Jutri ob 10. dopoldne se bo vršila seja ministrskega sveta ki bo razpravljala o demisiji dr. Korošca. Za njegovega namestnika bo imenovan minister za javna dela Joca Jovanović.

Beograd, 13. decembra. (Izvirno). Z ozirom na vesti, da bo demisijska dr. Korošca imela za posledico tudi takojšnjo spremembo deželne vlade v Sloveniji, se v informiranih krogih ugotavlja, da pride to vprašanje na dnevni red šele po sestavi novega kabineta. Demokrati zagovarjajo nevtralizacijo deželnih vlad, ki bi jih do definitive ureditve črlega vprašanja v ustavi vodili uradniki.

Beograd, 13. decembra. (Izvirno). Demisijska podbana dr. Rojca je bila sprejeta. Vesti, da prevzame Rojc vodstvo banskih poslov, niso resnične. Zemaško vlado bo vodil do nadaljnjega dr. Bošnjak.

teremu so klerikalci pregovorili radikalce in muslimane. Tudi komunisti so doživeli občuten taktičen poraz. Nastopili so s takim krikom in vikom, da je bil prvi vtis ta, da hočejo konstituantno razbiti ali pa jo zapustiti. Toda bilo je grmenje brez strele. S postavitvijo lastne liste so priznali častni poslovnik in se s tem postavili na parlamentarno stališče. Njihovi vodje izjavljajo, da bodo tudi položili prisego brez pridržkov. Jutri dopoldne se sestane verifikacijski odbor.

Beograd, 13. decembra. (Izvirno.) V verifikacijski odbor je izvoljenih 5 slovenskih poslancev. Dr. Žerjav za demokrate, dr. Vošnjak za zemljoradnike, dr. Korun za socijalne - demokrate, dr. Lemeš za komuniste in dr. Hohnjec za klerikalce.

Komunističen puč v Kladnu.

Praga, 13. dec. (Izv.) Na Kladnem so komunisti poskusili izvršiti puč. Oblasti so poskus v kali zatrle. V nekaterih okrajih je bilo proglašeno izjemno stanje, da se prepreči ponovitev nemirov. V Pragi je bil danes proglašen generalni štrajk, ki pa ni mogel izbruhniti.

Praga, 13. dec. (Izv.) Komunistično glasilo «Ruče prvo» pozivlja delavstvo, naj porabi današnji dan za uspešno agitacijo, da se izvrši splošna stavka, češ jutri da bo tudi velik del provincije stopil v stavko. Sedaj da je prišel ugodni trenutek, da se postavi delavske svete, razlasti veleposestva kakor tudi veleindustrijska podjetja ter se zapleni velika stanovanja ter velike javne zgradbe.

Dunaj, 13. decembra. (Izv.) Telefonski promet med Dunajem in Čekoslovaško je od danes zjutraj ukinjen. To je posledica odredb čekoslovaške vlade, ki hoče preprečiti razgovore gotovih elementov z Dunajem.

Razkritja bivšega ministra Klofača.

Praga, 13. dec. (Izv.) Bivši minister senator Klofač je imel včeraj velik shod na Melniku, na katerem je govoril o veliki nemški zaroti, ki ogroža mir vse Evrope. Zarota je monarhistična, njen vodja je bivši general Ludendorff, svojo bazo ima na Bavarskem, odkoder sega preko Tirolske v Avetrijo in na Madžarsko. Zapleteni so tudi znani agenti iz Jugoslavije. Zarota je bila že tako dozorela, da je bilo vse pripravljeno za udar. Organizacija je imela že oborožene čete pripravljene. Po indiskreciji enega izmed članov glavnega vodstva je prišla stvar na dan. Opasnost pa še ni odpravljena. Klofačeva izjavljanja so napravila globok vtis.

Senzacionalne aretacije v Zagrebu.

Zagreb, 13. decembra. (Izv.) Tu je bil aretirani slikar Ivan Havelka ki je bil osumljen, da je često potoval na Madžarsko. Pri zaslišanju je priznal, da se je bavil z volunsvom in da je bil v zvezi z madžarskim stotnikom Deklevo in nekim Horvatom. Zahajal je često k aretirani rodbini Accurti, od katerih je odlašal potem pisma politične, vojaške in gospodarske vsebine na Madžarsko. Ko je prišel zadnjikrat zopet k gospej Accurti po tako pismo za kapitana Deklevo, ga je policija aretirala. V zvezi s to aretacijo so bili še nadalje aretirani: bivši vseučiliški profesor dr. Milan Sulfaj, dijak Milan Galović, brivec Stromer, ki je priznal, da mu je Galović naročil naj nabira po Hrvatskem legijonarje za Madžarsko legijo v Sombatelju in znani hrvatski biciklist Moniga. Neki Habasin in dijak Biancini sta se izognila aretaciji z begom.

Enotna kmečka stranka.

Beograd, 12. dec. Na seji poslanec zemljoradniške stranke iz Srbije, saveza težakov iz Bosne in Hercegovine, težake stranke iz Dalmacije in samostojne kmetijske stranke iz Slovenije je bilo sklenjeno, da se vse te skupine združijo v stranko, ki bo nosila ime zemljoradniške stranke. Izvršilo se je tudi konstituiranje kluba zemljoradniške stranke. Za predsednika kluba je bil izvoljen Vojislav Lazič, poljedelec iz Stubnina v veljevskem okrožju, za podpredsednika pa Ivan Pucelj iz Slovenije in Ivan Franić iz Dalmacije.

Pri Radičevcih.

(Razgovor našega izveščatelja s poslanecem HRSS Stepanom Radičem in drugovi.)

Tudi v petek popoldne je bilo v Radičevi knjigarni živo, kakor vedno zadnji čas. V dolnjih prostorih kmetije v slikovitih zagorskih in podravninskih nošah, kupovalci knjig, radovedneži. Na galeriji, s katero je knjigarna opremljena, pa zaseda že nekaj dni za dolgo mizo permanenten „parlamentno“. Okrog dvajset ali več novoizvoljenih poslancev HRSS zboruje tu pod stalnim predsedstvom Radičevim. Prisotni so skoraj vsi strankini kvalifikiranci in bolj znani možje, dr. Maček, dr. Ortner, dr. Bernar, dr. Adžija, dr. Basariček, Predavac, dr. Košutič, Lovčević, Rudolf Herceg, Jelžabčič ter mnogi drugi. Sprejeli so me — najprej v Radičevi odprtosti — rade volje, kakor so sprejeli pred menoj morda dvestoj radovednih novinarjev raznih listov in skupin tudi iz inozemstva. Izkazalo se je, da so mnogi novoizvoljeni poslanci moji stari znanci, ki sem jim le imena pozabil v nekaj burnih dveh letih. Kot stari znanci smo se tudi pozdravili, le da so mnogi med njimi in zlasti vsi doslej nepoznani gospodje poleg naglašene dobrohotne bonhomije pokazali tudi zavest no-vopridobljene zavosti. V pogovoru, ki se je kmalu razvil v pričkanje, so se zaslišali razni vzkliki, vprašanja, razburjena ugovaranja, hitra razkladajanja, polemične opazke. Govorilo nas je deset na enkrat. Ko mi je dr. Basariček razlagal državnopravno naziranje stranke in ko mi je Predavac naglašal, da gre za to, da se prizna Hrvatska kot samostojna država, so drugi vseprijetno trdili: „Vi ste batinali! Vojska naj odide! Sajkače naj grede! Približevati hoče vtopiti Hrvate v žlici vode! Slovenci mu pomagajte parcelirati Hrvatsko!“ Poskusili smo govoriti stvarno. Vendar ni šlo. Na vprašanje: „Ali ste za narodno edinstvo?“ so odgovorili kakor en glas: „Ne!“ Pri daljšem razgovorjanju smo se tolmáčili, kaj pomenj narodno edinstvo. Kaj je to, ali centralizem ali federalizem ali kaj? Vsekakor smo — pravijo — sedaj šele južni Slovani, ne Jugoslovani, čisto geografski pojem, še neujedinjen, stvarjena je šele Velika Srbija in Bolgare je treba pritegniti, če bodo hoteli. Na vprašanje, ali pojdejo v Beograd, so odgovorili: „Citajte resolucijo. Ne pojdemo, razven če se izpolnijo pogoji.“ Na mojo pripombo, da njihova politika pojdejo oni in klerikalci skupaj z odgovorili vsi na enkrat, da jih zato pi strah češ, Dalmatinci, Hercegovci in drugi se jim bodo že še pridružili. Prisotni hrvatski klerikalci fra Didak Bantič je izjavil, da je republikanec, da so Hercegovci istega mišljenja in da pojdejo oni in klerikalci skupaj s Radičem.

Tu je vstopil gospod Radič. Pozdravila sva se kot stara znanca. Videti je bilo takoj, da g. Radič absolutno obvladuje svoje pristaše. Nesumljivo jih po svojem znanju, po spretnosti odgovorov, po večini in omiki in v formuliranju dvoumnih izjav visoko nadkrijuje. Napadel sem ga: „Vaše resolucije so dvoumne. Pri vsej radikalnosti puščajo vrata, da se skozi nje umaknete.“ Mlajši gospodje so pričeli protestirati, toda Radič jih je samo pogledal in umolknil. Potem pa je rekel: „Res, ne samo vrata, cel most smo pustili in cesto. Mi ne požigamo mostov za seboj. Sporazum je mogoč. Nesumljivo smo Srbi, Hrvati in Slovenci in tudi Bolgari en narod etnografsko, državnopravno pa ne. Ne priznamo zaključkov od dne 1. decembra 1918. Odposlanci Narodnega Vijeća niso bili v to upravičeni. Upravičen je samo hrvatski sabor, a tega de facto ni, samo de jure. Sedaj izvoljene hrvatske poslance je treba priznati kot sabor Hrvatske. V njem ima HRSS večino. Ne damo se majorizirati. Prisege seveda ne moremo položiti. Zato ne gremo v Beograd. Kakršna odločitev pade pozneje, bomo šele videli. Odločitev pa mora pasti že v prihodnjih dneh. Imam tudi že čisto točen, praktičen načrt... vendar o tem ne morem še nič povedati. Saj boste kmalu videli. Vesnič mi je odgovoril — ... to se pravi, če bi Vesnič bil pameten, potem bi rekel, bil bi govoril, da je sporazum mogoč... Mi smo republikanci, pacifisti, nezadovoljni, smo Hrvatje, za državno pravo, za mednarodne meje, za sporazum brez majoriziranja in samoodločbo, proti prisegi, proti revolucionarnemu postopanju... Vse je za nami. Tudi vsa Slovenija. Mi imamo tudi pri vas povsod zaupnike in vemo, da je vsa Slovenija za nami in da pojde kmalu z nami. V politiki se ne oziramo na simpatije in antipatije. Ja ču mogoče in s Pribičevićem sestavi za jedan sto i s njime se posavjetovati...“

Potem je prišel g. dr. Gjuro Šurmin in jaz sem se poslovil. Moram naglašati, da vrljub vsem nejasnostim ni opažati pri Radiču samega onega gonilanja raznih teorij

kaRor nekoč izkristaliziralo se je enostransko samohrvatsko banovinsko stališče, negiranje Jugoslavije kot bistva naše države; negiranje revolucionarnega državnega prava, ki je ustvarilo novo Jugoslavijo in uničilo i Srbijo i Hrvatsko kot državnopravni edinci. Republika HRSS je demagogična ustopenja, v katere ustavi se glasi prvi paragraf: „Ven s Srbi!“ in med katere osnovna „prava“ spadajo gesla: „Nič davkov, nič vojske, malo uradništva!“ Radič sam je naglašal, da govori tako, kakor to hoče masa volilcev. Njihovo stališče je njegovo in strankino. O ljudski vzgoji, o pogumu, biti nepopularen v višjem nacionalnem interesu, nobene besede. Demagogija kot etičen princip!

In resnični nedostaki, tako obžalovanja vredni nedostaki ter žal mnoge taktične politične pogrške dajejo poleg občega stanja po vojni le preveč hrane temu „principu“. Narobe demokracija je hušji protivnik demokracije nego reakcija sama.

Politične beležke

+ Klerikalci so dosledni falziifikatorji. Kar jim ne gre v strankini koš, to ali zamolčijo ali pa potvorijo. Dosledno so molčali o dejstvu, da je njihov minister Korošec podpisal provizorični poslovnik za konstituanto in torej nosi zanj ravno tako veliko odgovornost kakor dr. Vesnič ali katerikoli drugi član kabineta. Zamolčal so, da je ta poslovnik izrecno odobril tudi zastopnik njihove stranke, poslanec dr. Hohnjec v dotičnem parlamentnem odboru. Krona njihovemu postopanju pa je demisijsko pismo dr. Korošca ministrskemu predsedniku. V tem pismu je rečeno: „Parlamentarni klub, sestavljen iz poslancev Slovenske in Hrvatske ljudske stranke (odvrgli so torej tudi ime „Jugoslovanski klub“) ne priznava veljavnosti začasnega poslovnika za ustavotvorno skupščino, katerega je vlada (Korošec ž njo!) objavila v „Službenih Novinah“ št. 275 od 10. decembra 1920, ker ni bil predložen v zmislu člena 121 volilnega zakona za ustavotvorno skupščino, ki predpisuje, da se mora poslovnik predložiti sporazumno s parlamentarnim odborom za volilni zakon.“ Kolikor trditev, toliko falziifikatov. Kaj pravi zakon? Citirani § 121. predpisuje: „Ministrski svet se pooblašča, da sporazumno z odborom za volilni zakon s kraljevske uredbe predpiše začasen poslovnik za ustavotvorno skupščino, ki bo veljal, dokler ga ustavotvorna skupščina same ne izpremeni ali ne sklene drugega.“ Veljavnost provizornega poslovnika je po zakonu nesporna. Vse stranke, ki so glasovale za volilni zakon, med njimi tudi slovenski klerikalci, so dale vladi zakonito pooblastilo za uvedbo poslovnika. Ako vlada pri sestavi poslovnika ni pravilno postopala, je bila dolžnost dr. Korošca, da je predno je uredbo podpisal, se zoperstavil ter izjavil: „Poslovnik ni sestavljen po predpisu § 121. ter ga ne morem podpisati“. Dr. Korošec tega ni storil. Zakaj ne? Zato, ker se je pri sestavi poslovnika postopalo pravilno. Poslovnik je namreč sestavljen sporazumno z volilnim odborom parlamenta. Dne 6. decembra se je vršila skupna seja tega odbora in ministrskega komiteja in „Slovenec“ sam poroča dne 8. decembra, da je bil poslovnik na tej seji odobren. Seje se je udeležil tudi član odbora dr. Hohnjec in mi vemo, da je poslovnik tudi on odobril! Ugovarjal je edini posl. Segvič od „Hrvatke zajednice“. Koroščevo pismo pravi, da klerikalci zaradi tega ne priznajo zakonitosti poslovnika, ker „ni bil predložen v zmislu § 121.“ Paragraf 121. pa sploh ne predpisuje, da bi se moral poslovnik komu predložiti. On velja z dnem razglasitve kot zakon za ustavotvorno skupščino, ki pa ga lahko vsak hip iz svoje lastne inicijative s prostim glasovanjem spreminj ali zamenja z drugim. Iz pisma dr. Korošca odmeva vsa nemoralna klerikalne politike.

+ Diplomatski spor med Jugoslavijo in Holandijo. Pred nekaj meseci je naša vlada izgnala iz Jugoslavije avstrijskega podanika in bivšega ravnatelja zavarovalne družbe Gresham, nekoga Rappaport, ki je bil že leta 1914 osumljen veleizdaje in sporazuma z Avstrijci. Za časa avstrijske okupacije v Srbiji je ta Rappaport igral v Beogradu važno ulogo in onesrečil s svojimi denunciacijami mnogo najuglednejših srbskih rodbin. Geografski holandski poslanik je te dni izročil našemu ministrstvu zunanjih zadev note, da se preklicje izgon Rappaporta, pisano v tako nediplomatskem tonu, da je bilo naše ministrstvo primorano, vrniti to noto holandskemu poslaniku. Poslanik je bil toliko netakten, da je isto noto še enkrat dostavil ministrstvu, ki jo je tokrat brez vsake opazke vrnilo. Holandski poslanik je nato obvestil svojo vlado o diplomatskem sporu in prosil nadaljnjih navodil. — Ob

tej priliki spominjajo geografski listi na čudno in nediplomatsko postopanje holandskega poslanika v Sofiji, katere mu je bilo leta 1915, ko je začela srbsko-bolgarska vojna, poverjena zaščita srbskih podanikov v Bolgariji, a kateri te svoje dolžnosti ni niti v najmanje vršil, ampak je dovolil, da je bolgarska vlada prodala brez vsega poslopje in opravo srbskega poslanstva v Sofiji. — Kakor poroča „Pravda“, bo naše ministrstvo predložilo holandski vladi alužaj Rappaport in sofijski slučaj ter zahtevala zadoščanja.

+ Odpust dr. Laginje. Službene Novine objavljajo ukaz regenta, s katerim se razrešava ban Laginja ter se stavlja na razpoložanje s činom in pravicami ministra na razpoložanju.

+ Banje Luke Baroš. V splitski „Novi Dobi“ ugotavlja bivši zunanji minister in rapalski delegat Trumbić, da je stališče italijanskih listov, ki trdijo, da se mora vprašanje Luke Baroš naknadno rešiti, ker to vprašanje v rapalski pogodbi ni rešeno, popolnoma napačno. Vprašanje Luke Baroš je definitivno rešeno. Mesto Sušak pripade Jugoslaviji, a luka Baroš je sestavni del Sušaka, zato je tudi Baroš naš. S tega stališča se tudi vprašanje Luke na konferenci ni razpravljalo, ker so italijanski delegati izjavili, da smatrajo luko Baroš kot sestavni del Sušaka.

+ Razdelitev rečnega brodevoja. V Beograd je dopotoval delegat komisije za razdelitev rečnega brodevoja polkovnik Kratz. V ministrstvu zunanjih zadev se je pod predsedstvom ministrskega predsednika Vesniča vršila konferenca glede stališča naše vlade v tem vprašanju. Svoje strolovna poročila sta dala admiral Prica in dr. Novaković. Danes je začela zborovati konferenca, kjer se bo poskušalo na povoljen način rešiti vprašanje podelje rečnega brodevoja. Naša vlada stoji na stališču, da pri tej razdelitvi ne sme priti v poštev ono rečno brodevoje, ki je že danes v naših rokah, ker je to kot vojni plen že dodeljen naši državi.

+ Vprašanje bajškega trikota. „Pravda“ poroča, da se v pariških diplomatskih krogih govori, da bo jugoslovansko-madžarska meja rektificirana v toliko, da pripade bajski kot Jugoslaviji, ker je zavezniška komisija, ki je bila na licu mesta, predložila poročilo, da je sedanja meja nenaravna in bi bil položaj Baje, ako bi pripadla Madžarki, nevzdržljiv.

+ Bolgarski ministrski predsednik je prispel v Prago, kjer bo dalje časa proučeval češke gospodarske razmere.

+ Madžarske nekorektnosti. Iz Beograda javljajo: Preiskava, ki se vodi zaradi tihotapljenja ponarejenega jugoslovanskega denarja iz Madžarske v Jugoslavijo, je doznala, da sta bila o ponarejanju in tihotapljenju informirana madžarski generalni štab in Hortyjeva vlada, a da nista ukrenila ničesar, da se te sleparije prepreči. Istotako ne stori udruga Madžarska ničesar, da prepreči agitacije in hujskanja, ki se vrše na meji naše države. Ako madžarska vlada, ki se poslužuje tudi napram Češkoslovaški takih nekorektnih sredstev, ne stori ničesar, da bi pokazala vsaj dobro voljo, ako je že v resnici tako slaba, da ne more ničesar ukreniti, tedaj bosta Jugoslavija in Češkoslovaška primorani, da skupno v Budimpešti izposlujeta korektno postopanje Madžarske.

+ Kriza francoske vlade? V pariških parlamentarnih krogih vlada veliko nerazpoloženje proti predsedniku vlade Leyguesu, kateremu očitajo, da ni dovoljno zastopal v Londonu francoskih interesov in povsod popuščal. Ker se vrši prihodnji teden v poslanski zbornici debata o francoski zunanji politiki, je jako verjetno, da zbornica ne bo vzela njegovega poročila na znanje.

Imenovanja v sodni službi.

Regent je z ukazom od 27. novembra imenoval: za predsednika okrožnega sodišča v Novem mestu dr. Jurija Poleniška v Novem mestu; za podpredsednika okrožnega sodišča v Mariboru vds v p. dr. Jakoba Toplake; za svetnike višjega deželnega sodišča v Ljubljani vds pri deželnem sodišču v Ljubljani Rudolfa Perscheta, prvega državnega pravdnika v Ljubljani z naslovom in značajem dvorno-sodnega svetnika Božidarja Bežka, dsa Ivana Dougana od deželnega sodišča v Trstu, vds Frana Peterlina in dsa dr. Edvarda Pajničja, oba od deželnega sodišča v Ljubljani; za višje deželnosodne svetnike pri sodnih dvorih prve stopnje: v Ljubljani: dsa z naslovom in značajem vds Alojzija Zebreta in dsa Frana Rekarja, Antona Bulovca in Antona Mladičja, vse od deželnega sodišča v Ljubljani; v Mariboru: dsa in peds. okr. sodi-

šča v Šent Lenartu z naslovom in značajem vds dr. Josipa Kronvogla, dsa z naslovom in značajem vds Josipa Stiergerja in dsa dr. Frana Peitlerja, ta dva v Mariboru;

v Celju: tamošnja dsa dr. Ivana Premeščaka in dr. Valentina Flerina; v Novem mestu: tamošnje dsa doktorja Vladimirja Forsterja, dr. Silvina Hrašovca in Jurija Kozino; za višja deželnosodna svetnika in predstojnika okrajnih sodišč na dosedanjih službenih mestih dsa in predstojnika okrajnih sodišč dr. Jakoba Doljana in Antona Mejača; za višja deželnosodna svetnika preko sistemiziranega stanja pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani s pridelitvijo k poverjeništvu za pravosodje v Ljubljani Antona Nagodeta in Ivana Vrančičja;

za prvega državnega pravdnika v Ljubljani državnega pravdnika v Celju Nika Dominika; naslov in značaj dvornosodnih svetnikov je podeljen vds v pokojju Antonu Levcu v Mariboru in vds pri deželnem sodišču v Ljubljani dr. Martinu Travnerju in Franu Vedernjaku, oprostitvji jih plačila predpisanih taks. Minister za pravde je imenoval:

1.) za deželnosodne svetnike: 1. pri deželnem sodišču v Ljubljani dsa in predstojnika okr. sodišč Otona Vidica v Litiji in dr. Adolfa Kaiserja v Kostanjevici, državna pravdnika v Ljubljani dr. Ivana Širka in Antona Lajovicja;

2.) pri okrožnem sodišču v Mariboru okr. sodnika Josipa Lenarta v Mariboru ter okr. sodnika in sod. predstojnika v Marenbergu dr. Josipa Tombaka;

3.) pri okrožnem sodišču v Celju okr. sodn. tamkaj dr. Andreja Novaka in Frana Tillerja;

4.) pri okrožnem sodišču v Novem mestu okr. sod. v Tolminu Antona Cigoja ter okr. sod. v Novem mestu dr. Josipa Fischingerja;

II. za deželnosodne svetnike in predstojnike okrajnih sodišč dsa v Mariboru dr. Ožbalda Ilaniga za Št. Lenart ter na njihovih službenih mestih: okrajne sodnike in sodne predstojnike Frana Küssla v Trebnjem, Ivana Zemljiča v Ormožu, Ivana Serneca v Šoštanju, Antona Zdoška v Kozjem, Antona Kajfeža v Ložu in Ivana Romolda v Slovenjgradcu.

III. za deželnosodnega svetnika preko sistemiziranega stanja na dosedanjem službenem mestu okr. sod. dr. Ruperta Celestino v Crnomlju.

IV. za okrajne sodnike in sodne predstojnike sodnika Avgusta Žigona v Podgradu za Litijo, dr. Ivana Močnika v Ribnici za Višnjo goro, dr. Frana Zenka v Kranju za Brdo, Julija Kudra v Št. Lenartu za Marenberg, dr. Volteha Hočvarja v Kozjem za Gornji grad, dr. Frana Lozarja v Sevnici za Kostanjevico in Jakoba Jermana v Litiji za Žužemberk.

V. za okrajne sodnike: 1.) pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani okr. sod. in sod. peds. na Vrhniki Stanka Jentičja;

2.) pri dež. sodišču v Ljubljani sodnike dr. Blaža Reichmanna, dr. Josipa Šašla, Kajetana Premiersteina, vsi trije brez stalnega službenega mesta in dr. Gašperja Stojkoviča v Ljubljani;

3.) pri okrožnem sodišču v Mariboru sodnike dr. Davorina Senjara v Mariboru, dr. Matijo Zorjana brez stalnega službenega mesta in dr. Alojzija Lešnika v Slovenski Bistrici;

4.) pri okrožnem sodišču v Celju sodnike Alojzija Nendla v Mokronogu, dr. Ivana Kraška in dr. Frana Lip-

šo, oba v Celju ter dr. Leopolda Vižarja v Konjicah;

5.) pri okrožnem sodišču v Novem mestu sodnika v Mokronogu Alojzija Hočvarja;

6.) pri okrajnih sodiščih dr. Ernesta Kobela v Skofji Loki za Kranj in dr. Vladimirja Travnerja v Ptujju za Ptuj; VI. za sodnika pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani sodnika brez stalnega službenega mesta dr. Rudolfa Sajovicja;

VII. za državnega pravdnika v Celju namestnika drž. pravdnika tamkaj dr. Josipa Ložarja in za namestnika državnega pravdnika v VIII. činovnem razredu sodnika v Gornji Radgoni dr. Ivana Hoinika za Maribor in sodnika brez stalnega službenega mesta dr. Davorina Rusa za Celje.

Dalje je minister pravde premestil okrajna sodnika in sodna predstojnika dr. Frana Kalana iz Žužemberka v Velike Lašče in dr. Avgusta Leitgeba iz Višnje gore na Vrhniko, okrajna sodnika Jakoba Luznarja iz Kostanjevici v Novo mesto in Antona Avseca iz Novega mesta v Ljubljano, državnega pravdnika namestnika Viljema Laurentaka iz Maribora v Ljubljano ter sodnika Božidarja Romiha iz Šoštanja v Sevnico in dr. Tomaža Turala iz Crnomlja v Ljutomer.

Prosveta.

— Simfonični koncert orkestralnega društva „Glasbene Matice“ je nočoj napolnil unionsko dvorano. Dvorana je bila nabito polna. Koncert je budil pravo občudovanje, kaj zmore danes Ljubljana Orkester je že po svoji obsežnosti nekaj imponirajočega pod spretno taktirko profesorja Jeraja pa je pokazal svojo umetniško višino. Dir. prof. Jeraju je bil poklonjen venec Zasluznenga priznanja je bilo mnogo.

— Obletnica smrti Ivana Cankarja na univerzi. Društvo slušateljev filozofske fakultete je priredilo v soboto javno predavanje o Ivanu Cankarju. V ozadju je bila slika pisatelja okrašena s trobojnico. Govoril je dr. I. C. Oblak o temi „Ivan Cankar, slovenski človek in predstavitelj slovenske narodne duhovnosti od 1911 do 1918“, in podano v vsej globokosti Cankarjeve poezije. Dvorana je bila polna, kar nas je veselilo.

— Vprašanje šolskih knjig. Kakor smo že poročali, se višji prosvetni svet v Beogradu bavi z ureditvijo šolskih knjig za ljudske, strokovne, meščanske in srednje šole. V načelu je sklenjeno, da se za vso državo uvedejo edinstvene šolske knjige, kakor tudi, da se izdaja šolskih knjig ne monopolizira, ampak da se dovoli svobodna konkurenca, ker je le na ta način mogoče, da se dvigne produkcija šolskih knjig. Prosvetni svet je nadalje sklenil, da bo šolske knjige, ki izidejo v zasebnem knjigotrštvu, cenzuriral že v rokopisu, da na ta način privatne izdajatelj obvaruje vsakega rizika.

— Gostovanje „Hudožestvenega Teatra“ v Beogradu pomenja pravo zmagovalje gledališke umetnosti. Občinstvo in kritika soglasno priznavajo, da je igranje ruskih umetnikov najidealnejši kulturni užitek. Dosedaj so z velikim uspehom igrali Crešnjev sad Čehova, Knut Hamsunovo dramo „Pred carskimi vrati“ in Strička Vanjo. — Hudožestveni Teatr bo gostoval tudi v Zagrebu šest večerov. — Vprašanje glede gostovanja v Ljubljani še ni rešeno.

Domače vesti.

Ljubljana 13. decembra.

* Poverjenič za socijalno skrbstvo g. Adolf Ribnikar je danes prevzel pose poverjeničstva.

* Iz Roža na Koroškem nam pišejo: Odkar je odšla plebiscitna komisija s Koroškega, postajajo razmere za koroške Slovence od dne do dne bolj neznozne. Kjerkoli zagleda kak nemčur pronomsiranega Slovenca, ga nahruli, ozmerja in zasmehuje. Z železnico se ne moreš voziti, kajti na kolodvorih in v kupejih, povsod te psujejo, ako te pa spoznajo v Celovcu, te neusmiljeno natepejo. Če v kakem uradu izpregovoriš le eno slovensko besedo, takoj te bodo začeli obkladati z najgršimi psovkami. Sole, v katere so prej otroci ravno radi slovenskega učnega jezika tako radi hodili, so kar čez noč v očitnem nasprotju z voljo naroda pontemčili. Učiteljstvo nastopa proti slovenskim otrokom skrajno surovo. Ko neki slovenski otrok v ljudski šoli v Borovljah ni znal na nemško vprašanje hitro odgovoriti, je učitelj Just pred celim razredom zakričal nad njim: „Du warst gewiß beim sokolistischen Strabanzgewindel.“ Če dajejo posurovelj nemškotarski učitelji v šoli tak zglede, si vsakdo lahko misli, kak duh vlada med mladino. Nepozaben mi ostane prizor, ki sem ga videl na glavnem trgu v

Borovljah, ko so nemčurji slavili zmago. Solški otroci so kričali „Heil“ itd. ob zidu pred kavarno pa sem zapazil 12letno deklico, ki se je na ves glas jokala. Stopim k njej in jo vprašam, zakaj se joče. Odgovoril mi: „Me ne bomo več smele biti Sokolci in slovenska pesmi tudi ne smemo peti.“ Požigi se širijo vedno bolj. Prvi se je izvršil v Št. Jakobu, drugi na Bistrici v Rožu, tretji, najhušji pa na Moščenicah pri Bilčovcu. Tu so pogorele tri velika kmetске hiše z vso žetvijo z inventarjem in živino in 4 velikimi skednji. Tudi dom slovenskega sodnika dr. Reichmanna je pogorel. Da bi požara ne mogli pogasiti, so neznanj zlikovci prej pokvarili vodovod, tako da ni bilo vode blizu. Raznim slovenskim kmetom, tako kmetu Stihu Zavahom se ukradli konja. Hišne preiskave in številne aretacije zavednih Slovencev se vrše povsod, posebno v Selah, odkoder je zadnje dni zbežalo v Jugoslavijo 26 kmetov in kmetskih fantov. V Borovljah imajo prvo besedo nemški nacionalci. Vsi slovenski delavci so že morali trg zapustiti. Slovenska beseda in slovenska pesem je prepovedana. Vrši se največji teror. Slovincem, ki niso hoteli zastav razobesiti, so grozili, da pride 4000 Nemcev iz Celovca, ki jim

Prometna konferenca v Zagrebu

Dne 5. decembra se je vršila pri ravnanstvu drž. žel. v Zagrebu konferenca, ki je razpravljala o ureditvi prometa z našim Primorjem. Zel. ministarstvo je zastopal inž. Sava Jelić, pomočnik ministra, iz Slovenije sta bila prisotna gg. I. Mohorič in inž. Lah. Glavno vprašanje, ki ga je bilo treba rešiti, je bilo, kako omogočiti velik promet v Primorju, koliki del tega prometa moramo sami obvladati in katere nove železniške zveze bi bilo treba zgraditi.

Promet na Sušak bo zahteval za tovor najmanj 42.000 vagonov na leto ali 4 pare tovrstnih vlakov dnevno, osebni pa najmanj po en osebni in en brzivoz v vsaki smeri. Obrežni promet se računa na 12.000 vagonov. Bakar obvlada vsled nezadostnih tehničnih naprav le 15 vagonov dnevno. Ako nam pripade celi bazen Baroševske luke, bi se lahko v njem nalagalo po šest ladij (180 vagonov) dnevno. Na Delta je razširiti postajno zgradbo in urediti krogovni predor nad kolodvorom pod Trsatom (dolžina 1837 m) za osebni promet.

Konferenca je razmotrivala nadalje projekte luk Martišnica, Bakar in Malinska na Krku. Najzgodnejša je Martišnica. Pri vходу je globoka 28 m, sicer 8 m. Zgradba kejev v tej luki je primeroma lahka; valobrana bi bila mogoče 5 do 6 brodov na enkrat. Neugodnost pa obstoji v tem, da se v burnem vremenu v to luko ne more. Izgradnja bakarske luke je vsled terenskih neugodnosti in oddaljenosti žel. zveze težavna. Projekt Malinska na Krku bi imel zvezo z obalo preko malega otoka po dveh 426 in 270 m dolgih žek. mostovih. Vsled pomankanja denarnih sredstev se moramo zaenkrat omejiti na Baroš in Martišnico tako, da bomo mogli vkrcavati po 12 ladij dnevno.

Reka bo slej ko prej prejemala ves poletni in kosovni promet. Reška luka je zmogla 3 1/2 milijonov ton na leto s kapaciteto 800 vagonov dnevno, medtem ko je železnica obvladala 1400 vagonov na dan.

Na konferenci se je poudarjala važnost dograditve Liške železnice in zveze Ogulin, Vinji dol in Novi, ki bi razbremenile reško progo. Na liški progi bo v jeseni l. 1921. promet do Granca odprt. Treba bo skrbeti za zvezo Kočevje-Brod-Moravice in ojačati zvezo Bujbarci-Karlovac.

G. Mohorič je opozoril zastopnika žel. min. na važnost otvoritve prometa preko jeseniškega kota iz Jesenic v Področje do avstr. drž. železnicami, ki je v razbremenitev Maribora in za obratovanje razvite industrije na Gorenjskem nujno potrebna.

Za zvezo z Dalmacijo je važnega pomena stavba Belokranjske železnice iz Črnomlija na Ogulin, ki se naj vzame v prvi investicijski program. Nadaje je naprosil naš zastopnik pomočnika ministra, da bi posredoval za otvoritev prometa med Ljutomerom in Mariborom preko nemškega ozemlja od Radgone do Špilja.

Kar se tiče linearnega povišanja tarifov, je izjavil zastopnik ministarstva, da je nov projekt izdelan in bo poslan zbornicam v izjavo.

Razmotrivalo se je tudi vprašanje sedeža in kompetence pomorske oblasti ter luških poglavarstev. Hrvatski krogi so zelo nasprotovali temu, da bi bil sedež pomorske oblasti Split kot geografsko središče naše obale in centrum bodoče trgovine. Reklamirali so zase sedež pomorske oblasti na Sušaku, kjer je sedaj in bo ostalo za doledni čas težišče in izhodišče naše pomorske trgovine in kjer se bodo registrirala tudi skoro vsa večja parobrodarska podjetja. Končno se je govorilo na konferenci o gradbi tovarne za vagono, o zgradbi ladjedelnice, o ureditvi prometa za zimsko sezono, ko je vodni promet po Donavi vsled nizkega stanja vode onemogočen, o podzavljanju Južne železnice, o kreditih za obnovo prog in za nabavo železniških pragov.

Borza 13. decembra

Zagreb. Borza je bila danes nekoliko bolj čvrsta in je pričakovati ugodnejše situacije. Nekateri papirji so se učvrstili, drugi tudi dvignili. Devize: Berlin 204 do 207, Bukarešta 240, Milan 530 do 534, London 530 do 540, Newyork 150, Pariz 885 do 890, Praga 172 do 174, Švica 2300, Dunaj 25.55 do 25.75. Valute: dolarji 147.50 do 148, avstrijske krome 28 do 29, levi 160, rublji 90, franki 860 do 870, napoleonidori 480 do 485, marke 200 do 202, leji 212. Italijanske lire 515 do 520.

Ejakti:

Table with exchange rates for various banks and locations like Banka za Primorje, Trg. obrt. banka, Hrv. eskomptna, etc.

Beograd, valute: dolarji 37 do 37.50, funti 125 do 128, franki 220 do 222, lire 128 do 132, leji 50.50 do 51, levi 40 do 40.50, marke 50 do 50.50, češke krome 41 do 43, avstrijske krome 7 do 7.40, napoleonidori 121 do 121.23, Devize: London 129 do 130, Pariz 222 do 223, Zeneva 585 do 595, Solun 260 do 270, Praga 42 do 42.50, Dunaj 6.40 do 6.50, Berlin 50 do 50.50.

Dunaj, devize: Zagreb 385.25 do 390.25, Berlin 837 do 843, Budimpešta 99 do 101, Bukarešta 821.25 do 821.45, Milan 21.40 do 21.60, Pariz 3600 do 3640, Praga 690, Zürich 9500 do 9550. Valute: dinarji 1552.50 do 1572.50, dolarji 609 do 613, francoski franki 3590 do 3630, švicarski franki 9475 do 9525, češkoslovaške krome 697.50 do 702.50, ogrske krome 106 do 108, leji 825 do 835, levi 695 do 705, lire 2130 do 2150, marke 837 do 843, rublji 332 do 338.

Table with bank rates: Avstr. krona renta, majska renta, Ogrska krona, V. avstrijsko vojno pos., Turške srečke, Kreditni zavod za trg. in ind., Anglobanka, Bankverein, Länderbank, Avstro-Ogrska banka, Bosanska zemaljska banka, Zivnostenska banka, Državne železnice, Lombarde, Alpine-Montan, Praška železna industr., Leykam, papirnica.

Praga, devize: Berlin 119.25 do 120.75, Beograd 237 do 238, Dunaj 14.30 do 15.30, Varšava 15.25 do 16.25, Budimpešta 14.30 do 15.30, Sofija 100 do 101.50, Bukarešta 114.75 do 116.25, jugoslovanske note 227 do 229, Newyork 87.25 do 88.25, London 303.50 do 305.50, Pariz 518.50 do 521.50, Milan 307 do 309, Zürich 1343.50 do 1346.50.

Berlin, devize: Newyork 73.50 do 73.70, London 255.50 do 256.50, Pariz 430.50 do 431.50, Milan 254 do 255, avstrijske žigosane 119.48 do 119.52, Praga 83.40 do 83.60, Budimpešta 1373 do 1377.

Zürich, devize: Berlin 880, Newyork 647, London 22.40, Pariz 37.85, Milan 22.50, Zagreb 4.50, Praga 7.35, Bukarešta 8.70, Budimpešta 1.30, Dunaj 1.80, avstrijske žigosane 1.20, Varšava 1.

Vremensko poročilo.

Table with weather forecast data: Dan, Čas opazovanja, Stanje barometra, Temperatura, Vetrovi, Nebo.

Srednja večerajšnja temperatura 11 normalna 14. Vremenska napoved: več oblačno hladnejše vreme. Solnce vzhaja danes ob 7:41, zahaja ob 16:19.

13. dec. ob 7. uri: Crkvenica: tem. 8.9, ob. pad. 0.0, Dunaj: tem. 0.0, dež pad. 4.0, Inozest: tem. -0.6, tamo 0.0.

DOBER DAN! in nikakih bolečin ne bo. Če imeli, če uporabljate Fellerjev Elsa fluid in Elsa kroglice. 6 dvojnatih ali 2 specijalni steklenici Elsa fluida 42.— K. 6 štalijske Elsa-kroglice 18.— kron. Ideal vseh sredstev za negovanje lepote so Fellerjeva obrazna pomada močnejše vrste 15.— K. Fellerjevo pravo medicinalno lilično mlečno milo z znamko „Elsa“ 19.— Fellerjeva Tanokina pomada za rast las, veliki lonček 15.— K. — Tudi vsi drugi Elsa izdelki tvrdke Eugen V. Feller v Donji Stubici, Elsa trg št. 351 in Hrvatskem so vseskozi zanesljivi in priporočljivi.

436

Umrl.

Tužnega srca naznanjamo, da je umrl naš iskrenoljubljenski soprog, gospod Rudolf Kramar.

sobni slikar. Pogreb bo v torek ob 4. popoldne iz Škofje ulice 15. Zalažeti ostal.

janskega poslanstva v Beogradu. Policija ima v rokah pozitivne dokaze, da je na debelo vršil tihotapstva v diplomatskih zavetih kurir italijanskega poslanstva Giovanni Colli.

Ruska trgovska družba v Ljubljani. Pod imenom „Progres“ se je ustanovila v Ljubljani trgovska in obrtna družba za proizvajanje in razpečevanje umetniških, rokodelskih in drugih obrtnih izdelkov. Družabniki so bivši polkovnik Markov iz Moskve, bivši vojaški aviatik Krilov iz Moskve, inženjer Čebotarev iz Petrograda in bivši častnik Efreinov iz Petrograda. Vsi staujejo sedaj v Ljubljani.

Sneg, ki je zadnje dni zapadel, je na Gorenjskem in Notranjskem pol metra visok, pa tudi na Dolenjskem ga je precej. Železniški promet na Krasu je močna oviran. V Ljubljani in po deželi so potrpane mnoge brzobjavne in telefonske žice.

Ljubljanske ceste in trotoarji. Iz občinstva smo prejeli: Po ljubljanskih cestah in trotoarjih leži sneg pomešan z blatom, nikdo se ne briga, da bi ga odstranil, občinstvo mora gaziti do gležnjev, ne briga se magistrat ne brigajo se hišni posestniki, ne briga se policija. Še onih par prehodov, ki so čez ceste, se prav nič ne razlikuje od ostale ceste. Povrh tega je cestni prehod n. pr. pri Unionu vedno zabarikadiran s fijakarji, ki zapirajo prehod, da mora občinstvo gaziti po blatu in snegu. Ko bi v teh težkih dnevih vsaj policija malo skrbelo za cesti red, ko že drugi nočejo.

Izpred ljubljanskega poročnega sodišča.

Rad bi bil postal milijonar. Poroti se je danes „predstavil“ dobrorejeni, 36letni samski krojač Ivan Pavlič, brez stalnega bivališča, navajan na kaznišniško življenje v Mariboru, Gradiški in Karlovi pri Gradcu. Njegova specialiteta so viomi v vile in posebno veselje ima za „hišno opravilo“, ker stremi za tem, da bi si udobno opremil svoj dom in si ustanovil „veletrgovino z žitom“. Prečitajo mu obtožnico. Predsednik Zebre ga vpraša: „Ali je res?“ Pavlič: „Do malega je vse res.“ Nato začne Pavlič v lahkem, pripovedujočem tonu slikati svoje vrome. Svojo izpoved zna zabeljati z dobrimi dvotipi in originalnimi argumenti. V dvorani je veselo... Obtoženec opisuje svoje stike in sestanek z židi, prekupčevalci, verižniki. Pripoveduje o zlitem zakladu v Kamniških planinah. Med drugim pravi: „Za svoje opravilo v Karlovcu sem vzel iz vile v Mekinjah opravilo, naložil sem jo na tisti voziček, ki je bil že enkrat tukaj pred poroto ter sem vse peljal proti St. Vidu. Na poti so me srečali orožniki, pa sem jim dejal: „To je moja roč. To je moja privatna zadeva in se vas ne tiče!“ In res so me pustili. Stvari sem razdal. Hlače nekemu popotnemu človeku, ker je bil raztrgan... Zelo drastično opisuje, kako je dva dni živel in kradel v vili „Kajtimar“ na Bledu. Ker je imel revmatizem, je šel na Bled, da bi si ga s kopeljo pregal. Videl je vilo, vso prepreženo s pajčevino. Zlezal je notri ter živel v nji dva dni. Ven je nosil v punkih različne stvari za svojo sobo v Karlovcu. Predsednik: „Ali ste vedeli, čigava je vila?“ Obtoženec: „Mislim sem, da je nekega Nemca, zato sem še bolj razsajal. Ko so se pričele slavnosti na Bledu, so me pa aretirali...“ Iz Tribučev vile in iz vile „Zlatorog“ je pokradel ogromne množine razne oprave in opreme. Kakor sem pravi, je hotel postati „trgovec in milijonar v Karlovcu“. Tribučevo vilo je do mala izpraznil.

Ob 4. uri popoldne je Ivan Pavlič otvoril razstavo po vilah nakradenih stvari. Pričam po vrsti flegmatično razkazuje njih stvari. Zelo velika je zaloga, nakradena v vili „Kajtimar“ g. Tribuča na Bledu. Z nasmehom razlaga priči vsak posamezen košček... Iz zavoja privleče nazadnje umazano knjigo. Z radostjo vzklikne: „To je pa moj Musolino“. Za komično predstavo je Pavlič prejel nagrado. Porotniki so soglasno potrdili krivdo in tatvino iz navade. Obojen je bil nato na 10 let težke ječe. Pavlič je doslej že 17. let preživel po raznih ječah.

Zaklad v Tivoljskem gozdu. Hektor Travaglia je dne 10. oktobra t.l. svoji gospodinjini na Kongresnem trgu odnesel znatno množino razne zlatnine, srebrnjake in cekine, v skupni vrednosti 5181 K. Zlatnino je zakopal pod grm v Tivoljskem gozdu, kjer jo je potem odkopal policijski oficijal Jelenc. Porotno sodišče je Hektorja Travaglio obsojilo na eno leto težke ječe.

božo vse hiše razbili. Vkljub brezmejni zagrizenosti jim jugoslovanski denar diši. Nemci tihotapijo razno blago, puške, municijo na Kranjsko, nazaj pa slanino in jugoslovanski denar, našim stražam pa se lažejo, da so glasovali za Jugoslavijo. Vse puške v Borovljah je pokupil neki Genšof z Dunaja, ki jih sedaj hoče prodati v Jugoslavijo. Ako naj Borovlje in nemčurski delavci občutijo, kaj so z Jugoslavijo izgubili, vlada nikdar ne sme dovoliti uvoza orožja iz Avstrije. Naši ljudje so duševno pobiti, ponekod uničeni; vendar ni nikjer opaziti, da bi hoteli postati nemčurji. Dokazov narodne zavestnosti ne manjka. V Kočentavri so terice, vračajoč se domu, pele pesem „Hej Slovani“. Ko jih je zato pokaral nemški orožnik, so začele klicati „Živijo Jugoslavija!“ — Rožan.

Kejžar — predsednik ZJZ v Mariboru. Na nedeljskem izrednem običnem zboru mariborske podružnice Zveze jugoslovanskih železničarjev je bil izvoljen za predsednika bivši demokratski poslanec g. Ivan Kejžar, ustanovitelj in dolgoletni predsednik te organizacije. Njegovo izvolitev iskreno pozdravljamo.

Nov notar na Vrškem. Minister za pravosodje je notarskega namestnika Franca Presečnika imenoval za notarja na Vrškem.

Iz sodne službe. Minister za pravosodje je avskultanta Tilna Levca in dr. Frana Stričiča imenoval za sodnika brez določenega mesta za okrožje višjega deželnega sodišča ljubljanskega.

Razpisane službe železniških zdravnikov. Razpisane so službe železniških zdravnikov za Kranjsko goro, Trebnje, Kočevje in eno mesto s sedežem v Ljubljani za mesto Ljubljana in predmestne kraje, oziroma za dolensko progo. Prošnje je vložiti do 20. decembra pri inspektoratu državnih železnic v Ljubljani.

Seja ljubljanskega občinskega sveta je preložena na prihodnji torek dne 21. t. m. ob 5. popoldne.

Na rojstni dan regenta Aleksandra, 17. t. m. ni pouka na javnih in privatnih šolah.

Imenovanje. Načelnik v direkciji za oskrbo invalidov v min. soc. politike dr. Fran Jež je imenovan za direktorja in šefa te direkcije.

Stavka srednješolskih učiteljev v zasedenem ozemlju se je pričela prejšnjo soboto. Stavke se udeležujejo vsi srednješolski učitelji, tudi jugoslovanski v Idriji in Tolminu, ker vlada do določenega roka ni izpolnila zahtev glede povišanja plač.

Učiteljem. Na dvorazrednici v Beli cerkvi pri Novem mestu je prosto mesto. Prosto stanovanje in dobi se dobra, cenena hrana.

Umrli je v Ljubljani g. Rudolf Kramar, sobni slikar. N. v m. p.!

Smrtna kosa. V Mariboru je umrla v noči od sobote na nedeljo soproga pravoslavnega župnika Končareviča. Pokopali so jo večerj.

Za sekretarja v ministarstvu za socialno politiko je imenovan dr. Mario Krmpotič, ki je dodeljen izseljeniškega oddeljenju.

Anketa o socialnem zavarovanju. Kakor smo že omenili, zboruje v ministarstvu za socialno politiko anketa, katere se udeležujejo delegati pokrajinskih vlad v Ljubljani, Zagrebu in Sarajevu, zastopniki delavske zbornice in sindikalnih svetov ter ravnatelj okrožnih blagajn v Ljubljani, Zagrebu in Sarajevu. Anketa, ki razpravlja o delavskem zavarovanju za slučaj bolezni in nezgode, je v generalni debati sprejela načrt, ki je v glavnih določilih podoben zakonu na Hrvaškem, daje pa obsežnejše pravice okrožnim blagajnam ter dovoljuje samo okrožne in železničarske blagajne. Podjetniške blagajne se ukinejo. Razprava bo te dni končana.

Kongres jugoslovanskih kopalšč in travilišč. Dne 29. t. m. se vrši v prostorih trgovske in obrtniške zbornice Zagrebu I. kongres vseh kopalšč, travilišč, letovišč in sanatorijev naše alpevine. To je prvi sestanek te gospodarske panoge, ki globoko sega v ne administrativne posle naše države in ki se more vsled lege naših porajin razviti v važno industrijo.

Kulturno posojilo. Iz Beograda počajo, da je odklonjena ponudba švicarske finančne grupe glede kulturnega posojila, ker se je izkazalo, da je bila ta ponudba le navadna valutna spekulacija.

Nemška odškodnina. Nemška vlada obvestila beograjsko, da radi množiti slučajev živinske kuge še ne more biti s pošiljanjem živine, ki jo mora čiti po mirovni pogodbi prebivalci bivše Srbije, kot odškodnino za paspačno srbsko živino za časa okupacije. Vendar se nemška vlada nada, da bo mogla v teku dveh mesecev za-

četi z odpošiljanjem živine, ki je že zbrana in pripravljena.

Dr. Serjun zopet zdrav. Dr. Serjun, zdravnik v Tolminu, ki se je — kakor smo poročali — nevarno ponesrečil pri Stöger-Steinerjevem mostu v Baški dolini, je že zapustil bolnico usmiljenih bratov v Gorici. V kratkem se vrne na svoje službeno mesto.

Zupnik — trgovec. Zupnik Stjepan Zagorac v Koprivnici, ki je bil kot voditelj reformističnega gibanja suspendiran, je otvoril v Karlovcu agenturo za promet z nepremičninami in trgovino z gospodarskimi stroji.

Nov balkanski ekspres. Francija je pri nemških tovarnah naročila 20.000 vagonov francoskega tipa, katere bo plačala celoma v gotovini, deloma pa na ta način, da Francija vrne nemške vagonne, ki jih je Nemčija morala svojeodobno izročiti Franciji. Na evropski konferenci za ureditev vozniš redov v Bernu se pripravila nov balkanski vlak Berlin-Carigrad, ki bo še tekom tega meseca začel voziti preko Draždan, Prage, Bratislav, Beograda in Sofije.

Ljudsko štetje — preloženo. Štetje celokupnega prebivalstva, popis živine in poslapi, ki bi se moralo vršiti 1. januarja 1921., je preloženo in to vsled neurejenih razmer na železnicah; ministarstvo za socialno politiko je pravočasno razposlalo potrebne tiskovine, toda na železnici so se vagoni s tem materialom porazgubili, tako da več kot pol materiala ni prišlo v roke naslovijencem. Vsled tega je nemogoče izvršiti ljudsko štetje, ki bo preloženo na poznejši čas, dokler se ne najdejo izgubljeni vagoni.

Novo imenovanje krajev. Po sklepu ministrskega sveta se spremeni naziv sela Rudolislav v Aleksandrovac in Franz Josefslav v Petrovo polje.

Enoite policijske uniforme. V ministarstvu za notranje zadeve se izdeluje naredba, po kateri se uvede enotna uniforma za vse policijsko uradništvo v državi po vzorcu dosedanje srbske policijske uniforme. Nošenje uniforme bo obvezno za vse policijske uradnike v službi in izven nje. Na ta način se iztrebi navada, da se v vsakem mestu po volji kombinirajo oficirske uniforme. V tej zadevi je interveniralo tudi vojno ministarstvo, ker v nekaterih mestih nosijo policijski uradniki oficirske uniforme in embleme, kar je po zakonu o ustrojstvu vojske nedopustno. Nova naredba stevi že s 1. januarjem 1921. v veljavo.

Odškodnina kanadskim internirancem. Ministarstvo za zunanje zadeve objavlja sledeče obvestilo angleške vlade: V začetku vojne je angleška vlada internirala veliko število naseljenecv v Kanadi, podanikov bivše Avstro-Ogrske monarhije, ki jih je razdelila po raznih koncentracijskih taboriščih, kjer so morali opravljati prisilno delo. Kanadska vlada je sedaj rešila to vprašanje in sklenila, da izplača vsem tem internirancem odškodnino in mezdo za čas prisilnega dela. Ker se je mnogo teh bivših internirancev že vrnilo v domovino, zahteva kanadska vlada, da ji predložijo vsak svoje zahteve, opremljene z dokumenti, ki jih je prejel vsak interniranec pri odpustu. — Ker je bilo med interniranimi tudi precej Jugoslovancev, se isti pozivajo, da vložijo svoje zahteve preko ministarstva zunanjih del.

Veliko tihotapstvo z živil. Italijanski minister Giolitti je nedavno izjavil, da podpirajo d' Anunzia na Reki predvsem jugoslovanski tihotapci. Kakšne množine in na kak način se tihotapi, kaže uradno poročilo, da se je iz Metkoviča izvozilo 1222 vagonov raznih živil na naslov privatnih oseb v Dalmaciji in 680 vagonov za dalmatinsko deželno vlado, katerih živil pa niti privatni naslovniki, niti vlada niso prejeli. Živila so bila odpeljana na Reko, oziroma v Italijo.

Tihotapstva v Simplon-ekspresu. Beograjska policija je zasačila na delu blagajnika in nadzornika Simplon-ekspresa, ki sta hotela iz naše države iztihotapati večjo množino rebrnove denarja. Policija je pazila že dalj časa na sumljive uslužbence Simplon-ekspresa, a sedaj jih je izsledilo na delu. V afero je zapleteno tudi osebe itali-

FRANK HELLER:

Prigode gospoda Collina.

Roman.

(Prevod iz švedščine. F. J.)

(Dalje.)

Po kratkih poizvedbah se je dognalo, da so izpovedbe gospoda Werfela, ki so se jim v začetku vsi zaničljivo smejali, resnične, dognalo se je, da je Werfel bogat nemški športnik, ki v svojo zabavo potuje s svojim avtomobilom semintja po Evropi, ki pa je postal sam žrtev sleparskih ponarejalcev, ker je pri menjanju svojega denarja dobil omenjene vrečice s ponarejenim zlatom v nekem bančnem in potovalnem uradu v Amsterdamu. Pri preiskavi v dotičnem uradu — in to je bilo staro, splošno znano denarno podjetje — se je dognalo, da je banka pred dobrim tednom sprejela zlat angleški denar v vrednosti 720 funtov, ki pa je bil seveda ponarejen. Zato je bilo splošno presenečenje in zgražanje nad predzno sleparsko bando še večje. V največji tišini so spustili gospoda Werfela, ki jo je hitro pobral iz Angle-

ške ... prevaran v svoji veri v angleško zlato!
To se je zgodilo 23. in 24. aprila. Poznejši dnevi so kakor prejšnji minili pod istimi monotonimi, ponavljajočimi se znaki: po zlato in srebro, ponarejeni bankovci, ki so bili razširjeni v velikem številu, prestrašeno občinstvo, mrzlično iskajoča ali nemogoča policija.
V petek 25. aprila odigrala se je nova epizoda v boju proti sleparjem. Ta dan je namreč «Daily Mail» objavila pismo nekega doslej neznanega gospoda Jamesa Kenyona, 5 Exeter Place W. Ta gospod naj bi bil po uredniški opombi „nada-poln privatni detektiv“, rodom Irec, ki se je obnesel dobro v nekaterih ne točno specializiranih slučajih. Pismo, ki je bilo neslovljeno uredniku lista, je imelo jako izzivalno obliko — izzivalno pol za policijo, pol pa za ponarejalce denarja. «Ako bi imel jaz na razpolago sredstva, je pisal gospod Kenyon, ki jih imam Scotland Yard, upal bi se trditi brez ozira na možnost, da bi me smatrali za bahača, da dosežem več nego policija s svojimi detektivi. Loda stvar je prišla danes že tako daleč, da je prišlo v vprašanje bla-

gostanje naroda, zato hočem nastopiti sam s svojimi skromnimi stvi v boju s ponarejalci. Ako ne izsledim v teku enega tedna, roma, ne dam policiji dovoljnih povelj, da jih more prijeti, t se odpovem za večne čase svojemu sedanjemu detektivskemu poklicu.»
Vsi so se prav pristržno smejali irski bahavosti Mr. Kenyona, ali vendar je njegova smelost do gotove mere vsem imponirala, zato so bili vsi radovedni na poročila o zmagi. Mr. Kenyon je v veliki razna- ni zločincem svojo rokovico, a kmalu se je tudi prepričal, da so oni njegovo rokovico sprejeli. V soboto dne 26. aprila doživeli so zločinci svoj Austelitz v boju proti angleški javnosti.
Tege dne se je pojavilo v Londonu od Ealinga do Whitechapela, od Epsoma do Hendona, torej od enega kraja do drugega nič manj in nič več nego ravno tisoč dvesto in deset funtov v ponarejenem denarju in ponarejenih hankovcih. Oškodovane so bile vse mogoče trgovine, trafike in bari v prvi vrsti, kot navadno, toda tudi večjim podjetjem nise premeščenci prizanesli, celo glavna agentura

Dion-Bouton družbe na Oxford-Streetu je kričala in zahtevala kri sleparjev. Ob pol treh popoldne je prišel v ravnateljstvo pisarno — kakor je to že dan poprej javil na pi-semkem papirju z dvornim pečatom — sam v svoji osebi lord Randolphe Caxton, zaupni kraljev prijatelj, ena najuglednejših oseb v mestu. Ravnatelj podjetja ga je ponižno sprejel in mu razkazoval ogromna skladišča avtomobilov in lord Caxton si je nazadnje izbral velik bel limousine avto. Na račun je položil takoj 200 funtov.
„Mogoče se čudite“ je dejal smeh-lijaje, „da plačam v gotovini; ali kakor gotovo veste Vi sami iz časopisov, nimam navade, da stavim svoje ime na šeko in redkokedaj na kaj drugega!“
Ravnatelj se je zadovoljno nasmešnil tako lepim nazorom lorda Caxtona, ki je takoj podpisal pogodbo (da plača ostanek v slučaju, da mu bo avtomobil ugajal, v teku enega meseca) s začetnimi črkami svo-jeje imena in se odpeljal. Dve uri pozneje se je pa dognalo, da je bilo vseh 200 funtov ponarejenih, po daljnih raziskovanjih se je še ugotovilo, da lord Caxton — radi svojih

posebnosti hvaležna figura iz šaljivih listov — onega dne ni stopil čez prag iz enostavnega vzroka, ker si je ravno 24 ur pred epizodo zvil nogo.
Tako je dobil Mr. Kenyon svoj prvi odgovor, a občinstvo je bilo vedno bolj radovedno na repliko v zanimivem dialogu.
Radi pomanjkanja prostora moramo v naši pripovedi preskočiti par dni in poskuse, ki jih je podvzel v teh dnevih Mr. Kenyon. Moramo se omejiti, da omenimo kar mimogrede, da o belem limousine avtomobilu ni bilo nobenega sledu, a ravno tako tudi ne o smelem sleparju, ki si je hotel tako spretno masko lorda Caxtona. Opise obeh — avtomobila in sleparja — so telegrafično javili po vsi Veliki Britaniji, ali brez uspeha, vseh stoenišestdeset avtomobilskih garaž in delavnic v Londonu in okoli so detektivi iz Scotland Yarda preiskali brez vsakega rezultata.
(Dalje pribodnjici.)

Lastnik in izdajatelj
Konzorcij „Jutra“.

Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc.

Rupi se taška, še dobro ohranjena, pripravna za inkasanta. Naslov se izve v upravnistvu „Jutra“.

Stanovanje, zuporabo krave, vrta in poljubno njive, dobila zakonca brez otrok, najraje penzionista, proti pogoju, da pazita na pronaajeto posestvo v gospodarstvi odsotnosti. Ponudbe na poštni predal št. 52, Ljubljana. 584

100 vagonov bukovich drv
lepih, franko vagon gorenjskih postaj, takoj na prodaj. 8-1
Rudolf Zoré & Komp., Ljubljana.

3000 K nagrade razpisu o trdnici Anton Kašman v Škofji Loki in prosil trgovce, gostilničarje in trafikante v škofjeloški okolici, selštvu in poljanski dolini kakor tudi v Medvodah, Št. Vidu, Šiški in Ljubljani, ra' naznanijo zvalov trdnici dotičnika, katerikoli je ponujal in prodajal v teku dveh mesecih katero množico vti-galnic znamke J. W. T. v katerikoli svoj čim-ingovorom, kakor če jib je po raključju dobil in so mu ostale ali pa, da jih ne more raz-biti tako množino. Vti-galice so bile namreč ukradene meni in skladišča, pred dvema me-secem en zaboj in pred nekaj tedni zopet drug zaboj; treba je priti na sled tem ve-likim tatvinam, ki so godé zadnji čas. Ker sem tatu že deloma na sledu, zato vlijudno pro-im vsakogar, naj mi jsvi dotičnika, zna-biti bo vendar le mogoče iskaliti pravega krivca in se nagrada potem istočasno takoj izplača. 582

Iščem službo v pisarni. 588
Imam še dobro prakso v pisarniškem delu in sem pripravljena službo takoj na-stopiti. Naslov pove Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

Uradnik
samostojen knjigovodja, izorjen v lesni stroki, feil po novem letu premeniti službo.
Ponudbe se prosil na unravnistvo „Jutra“ 571 pod „Uradnik 98“ 2-1

1-1½ milijona kron
privatnega kapitala se potrebuje za razširjen-le izvrstno uspevsjočega industrijskoga podjetja na Štajerskem, ki je na najbolj-sem glasu. Pogoji ugodni, varnost popolna. Za 3 leta. Ponudbe pod šifro „O. d. C.“ na tajništvo JDS, Ljubljana (Narodni dom). 568 3-2

Odvetnik dr. Franjo Lipold
naznanja, da se je dne 15. decembra 1920 preselil in ima svojo **odvetniško pisarno** v M. ribov, Aleksandrova cesta 36, I. nadstropje. **Telefon št. 85.** 583

I. SANDRIN LJUBLJANA. 560 3-1
Velika zaloga **usnja** kož, podplatom, gonilnih jermenov in boksa. **na debelo.**
Mestni trg 6.

Bonačev beležni koledar (tedenski koledar)
izide 16. t. m. in se dobi po vseh trgovinah s papirjem. Cena brez poštnine K 24.— komad.
Koledar je krasno izdelan in tiskan na dobro limanem papirju. Direktno naj se naroča pri tvrdki **J. Bonač sin v Ljubljani.** Denar naj se pošlje naprej. 561 3-3

MARIJA TIČAR =Ljubljana=
Selenburgova ulica
priporoča:
Božične in novoletne razglednice **Koledarje** vseh vrst **Veliko zalogo krasnih daril** 110 19

Za Božič in Novo leto
kupujta 456 12
za otroke:
Bob in Ted, mladinska povest s slikami, broš. 24 K, vez. 30 K, po pošti 2 K več.
za odrasle:
Anatole France: Pingvinski otok, broš. 42 K, po pošti K 2-40 več.
Shakespeare-Zupavci: Sen kresne noči, broš. 22 K, vez. 28 K, po pošti 2 K več.
Melik: Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev, I. in II. del, skupaj 57 K, po pošti K 2-20 več.
Naročila na Tiskovno zadrugo v Ljubljani, Sedna ul. 6.
Knjige so najcenejše darilo.

Lepo božično darilo!
Skoro nov daljnogled, tvrdko Oppenheimer, sistem Porro, Paris, Jumela s prismi, se ceno prodá. Naslov: Anončni in infor. zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. 568 3-1

Pisalne stroje Remington nudi tvrdka 526 10-5
K. A. Kregar, Ljubljana.

Stenice, ščurki
v vna golazem mora pognati ko porabljat, mora prazniti središča kot: za ščurke K 30.—, za ste-nice K 15.—, prašek za uči v obseku in perilu K 10.— in K 20.— prašek proti mršobom K 10.— in K 20.— mazilo proti ušesom pri ljudih K 5.— in K 10.— td. Pošilja po povratju zavod za eksport M. Jitkovic, Petrinjska ulica 2, Zagreb br. 33. 294 10

Božično sporočilo gg. trgovcem itd.!
Karamelke „Kolinea“, prvovrstne češke sladkorčke ima v zalogi 581 3-1
Ljubljanska Komercijalna družba, Ljubljana, Bleiweisova ce la št. 18
k t. jugoslav. repr. za trdnica tovarne „K linea“, Kolín.
Cena sredno vska. Oddaja se samo v zabojih po 100 kartonov.
Brojzavi: Komercijala, Ljubljana. Telefon: 408

Krasne prostore
na najbolj prometnem mestu v Ljubljani, pripravi za **kavarno, veletrgovine, bazare** itd. v novi palači, ki bo dogotovljena v letu 1922, oddá **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani**
Resnim reflektantom so načrti in podrobnosti na razpolo-go. 180 2-1

Tvrdka Charles Princ
vljudno naznanja cenjenemu občinstvu, osobito trgovcem z manufakturo, da se je **preselila** s svojo veletrgovino iz dosedanjih trgovinskih prostorov na Turjaškem trgu št. 1 in iz pisarne v Zidovski ulici št. 1 v novo otvorjeno trgovino **na Dunajski cesti št. 4** **prejšnja gostilna „pri Bevcu“.**
Priporoča se za nadaljnje cenjene obiske z velespoštovanjem
Charles Princ.
579 3-2

Znatno znižane cene!
Moške zimske obleke od K 1320.— dalje
Moške zimske suknje „ „ 1430.— „
Moške modne in športne hlače „ „ 500.— „
Deške obleke „ „ 680.— „
Vsi izdelki iz pristne volne 563 2-2
izdelani v prvi domači oblačilni industriji v Ljubljani
Veletrgovina z oblekami J. Maček Veletrgovina z oblekami
Ljubljana, Aleksandrova cesta 3.